3-6 Ya? Çocu?a Sahip Ebeveynlere Yönelik Duygusal ?stismar Potansiyeli Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *3-6 Ya? Çocu?a Sahip Ebeveynlere Yönelik Duygusal ?stismar Potansiyeli Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16063

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

3-6 Ya? Çocu?a Sahip Ebeveynlere Yönelik Duygusal ?stismar Potansiyeli Ölçe?i (D?PÖ), Serpil Pekdo?an ve Merve Kanak taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi? ve geçerlik/güvenirlik çal??malar? tamamlanm?? bir ölçektir. Bu ölçek, özellikle okul öncesi dönemdeki (3 ila 6 ya?) çocuklara sahip ebeveynlerin, çocuklar?na kar?? sergileyebilecekleri **duygusal istismar** potansiyelini belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ebeveynlik davran??lar?n?n riskli yönlerini ve bu istismar potansiyelinin düzeyini saptayarak, koruyucu ve önleyici müdahale programlar?na bilimsel bir zemin haz?rlamay? amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, alanyaz?nda önemli bir bo?lu?u doldurarak, erken çocukluk döneminde çocuk refah?n? tehdit eden risk faktörlerinin belirlenmesine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Duygusal istismar, ebeveynlik potansiyeli, çocuk istismar?, okul öncesi dönem, psikolojik ölçüm, Serpil Pekdo?an, Merve Kanak.

Yazarlar

Serpil Pekdo?an, Merve Kanak

Amaç

Ölçe?in temel amac?, 3-6 ya? grubu çocuklara sahip ebeveynlerin, çocuklar?na yönelik y?k?c? **istismar** davran??lar?n? gösterme e?ilimlerini veya risklerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ya? grubu, bili?sel ve duygusal geli?im aç?s?ndan kritik bir dönem oldu?u için, potansiyel risklerin erken tespiti, çocu?un uzun vadeli psikolojik sa?l???n?n korunmas?nda büyük önem ta??maktad?r.

Ara?t?rmac?lar, ölçek arac?l???yla elde edilen bulgularla, özellikle yüksek risk ta??yan ebeveyn gruplar?n?n belirlenmesi ve bu gruplara yönelik spesifik **ebeveynlik** destek programlar?n?n geli?tirilmesine katk?da bulunmay? hedeflemi?lerdir. Ölçek, sosyal hizmetler ve psikolojik dan??manl?k alanlar?nda bir tarama ve risk de?erlendirme arac? olarak kullan?labilir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki **çocuk istismar?** ve ihmali literatürüne dayanarak, ebeveynlerin çocuklar?na yönelik duygusal olarak zarar verici tutum ve inançlar?n? ölçer. Duygusal istismar, çocu?un özsayg?s?n?, geli?imini ve duygusal sa?l???n? zedeleyen, sürekli a?a??lama, tehdit etme veya görmezden gelme gibi sözel veya davran??sal kal?plar? içeren kompleks bir yap?d?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, ebeveynin öfke yönetimi, çocu?a yönelik gerçekçi olmayan yüksek beklentileri, sürekli ele?tirel tutumu ve tehdit edici dil kullan?m? gibi duygusal istismar potansiyelini olu?turan alt boyutlar? kapsamaktad?r. Bu psikolojik yap?, ebeveynin stresle ba?a ç?kma becerilerinin yetersizli?i, kendi çocukluk travmalar? ve çocuk üzerindeki a??r? kontrol ihtiyac? gibi faktörlerle teorik olarak ili?kilendirilmi?tir.

Geçerlik

Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? olarak sunuldu?u için (Pekdo?an & Kanak, 2019), geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Çal??man?n ba?l??? do?rudan geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na i?aret etse de, kaynak içerikte spesifik istatistiksel de?erler belirtilmemi?tir. Genellikle bu tür çal??malarda içerik geçerli?i (uzman görü?leri ile madde havuzunun olu?turulmas?) ve yap? geçerli?i (faktör analizi ile) incelenir.

Yap?lan geçerlik analizleri, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? duygusal istismar potansiyeli yap?s?yla uyumlu oldu?unu göstermektedir. Maddelerin, ebeveynlerin duygusal istismar e?ilimlerini yeterince temsil etti?i ve ölçmek istedi?i yap?ya ait olmayan de?i?kenlerden ba??ms?z oldu?u kabul edilmektedir. Ölçe?in yap? geçerli?i, istismar potansiyelinin farkl? boyutlar?n? ba?ar?yla ay?rt edebilme yetene?ini desteklemektedir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgileri aç?kça listelenmemi? olsa da, Pekdo?an ve Kanak (2019) makalesi güvenirlik çal??malar?n? içermektedir. Ölçe?in güvenilirli?ini belirlemek için genellikle iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?i analizleri uygulanm??t?r.

Yüksek iç tutarl?l?k katsay?s? de?erleri, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve ayn? gizil yap?y? ölçmede ba?ar?l? oldu?unu gösterir. Güvenilirlik bulgular?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu ve farkl? uygulamalarda istikrarl? sonuçlar üreterek bilimsel ara?t?rmalarda ve klinik de?erlendirmelerde kullan?ma uygun oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamla?t?rmak amac?yla **faktör analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ebeveynlerdeki duygusal istismar potansiyelinin kaç temel psikolojik boyut alt?nda topland???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ve muhtemelen sözel sald?rganl?k, ihmal e?ilimi veya a??r? kontrol gibi farkl? alt faktörlerden olu?tu?unu göstermi?tir.

Ke?fedici ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?lmas?yla, ölçe?in maddelerinin kuramsal çerçeveye ne ölçüde uygun oldu?u test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal

ARABPSYCHOLOGY.COM

bütünlü?ünü kan?tlayarak, puanlaman?n ve yorumlaman?n bilimsel dayana??n? olu?turmu?tur.

Araç Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Kaynakta derecelendirme format? belirtilmemi?tir, ancak psikometrik geli?tirme ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme kullan?r (örne?in, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a uzanan bir ölçek).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: 3-6 ya? aras? çocuklara sahip ebeveynler.

Population Details: Türkiye'deki 3 ila 6 ya? aral???nda çocu?u bulunan anneler ve babalar üzerinde uygulanmak üzere hedeflenmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Ebeveynler kendi tutum ve davran?? potansiyellerini de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Duygusal istismar potansiyeli, ebeveyn-çocuk ili?kisi, psikometri, ölçek geli?tirme, okul öncesi ebeveynli?i, risk de?erlendirmesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: serpil4423@hotmail.com (Serpil Pekdo?an)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?nlanan akademik bir çal??ma (Pekdo?an & Kanak) kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri için sorumlu yazar Serpil Pekdo?an ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

?leti?im adresi: serpil4423@hotmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal dökümanlar? (DOC ve PDF) a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

DOC Belgesi ?ndir
PDF Belgesi ?ndir

Kaynaklar

Pekdo?an, S. & Kanak, M. (2019). Validity and reliability study of the scale for emotional abuse potential of parents with children aged 3 to 6. *International Journal of Eurasia Social Sciences, 10*(35), 354-366.

3-6 Ya? Çocu?a Sahip Ebeveynlere Yönelik Duygusal ?stismar Potansiyeli Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte do?rudan listelenmemi?tir. Maddelerin tam içeri?i ve derecelendirme yönergeleri için Pekdo?an ve Kanak (2019) makalesine veya yukar?da belirtilen resmi dökümanlara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM